

v Římě, duben 2005

POSELSTVÍ MAGISTRA ŘÁDU PŘI PŘÍLEŽITOSTI ÚMRTÍ JANA PAVLA II.

Toto poselství píšu v době, kdy byl celý svět velmi pohnut smrtí Jana Pavla II. Média přinášejí mnoho informací o jeho dlouhém pontifikátu, o jeho smrti a o událostech, které budou následovat. Neslábnoucí proud poutníků přichází do Říma a trpělivě čeká po dlouhé hodiny, po noci a dny, až se bude moci v prchavém okamžiku poklonit papežovým ostatkům. Prokazují tak vděčnost životu, který byl celý zasvěcen neúnavnému setkávání se s lidmi během stálého apoštolského putování. Jeho pohřeb, plánovaný na příští pátek 8. dubna, bude jistě další příležitostí ujistit se, jak moc svět dluží tomuto skvělému pastýři katolické církve.

Není mým záměrem zhodnotit pontifikát, který trval více než čtvrt století. Také není v mých nynějších možnostech pojednat v úplnosti o jeho vztahu k dominikánské rodině. Ale je mou povinností povědět alespoň něco a poukázat na jeho zájem o vše, co mělo něco společného s námi.

S řádem se seznámil a záhy si jej zamiloval již v rodném Polsku. Bylo to zřejmé i během návštěvy fr. Vincenta de Couesnongleho, magistra řádu, v krakovském arcibiskupském paláci v roce 1977. Při této příležitosti řekl magistrovi řádu, že „vskutku miluje řád a zná ho velmi dobře“. Brzy po svém zvolení římským biskupem znovu přijal výše zmíněného magistra řádu a sdělil mu, jak mnoho očekává od dětí sv. Dominika, díky jejich oddanosti studiu, bádání a vyučování v úplném souladu s církví.

V roce 1983 řekl účastníkům generální kapituly vedené fr. Damiánem Byrnem, že se v řádu „cítí jako v rodině“ a že s ním bude počítat pro úkoly spojené s evangelizací světa. V roce 2001 sdělil fr. Timothy Radcliffovi a kapitule v Providence, že je přesvědčen, že Duch svatý nechal vyrůst Kazatelskému řádu především v chudobě a v mobilitě ve službě evangeliu a svěřil řádu neustálou kontemplaci pravdy vtěleného Slova v modlitbě, ve studiu a ve službě spojené s předáváním plodů této kontempace druhým prostřednictvím modlitby a vyučování. A dodal: „Dějiny vašeho řádu ukazují, že evangelium bude kázáno neotřelým a účinným způsobem v rychle se proměňujícím světě pouze tehdy, když křesťané půjdou po stezce kontempace, která vede k hlubšímu vztahu s Kristem (...); církev a nástupce apoštola Petra hledí na řád s nemenší nadějí a důvěrou než v době, kdy byl založen.“

Toto poselství kapitule, která mě uvedla do služby magistra řádu, je pro mě v tuto chvíli zvláštním důvodem k vděčnosti. Poté nám řekl, že potřeby nové evangelizace jsou obrovské a že musíme hrát aktivní roli v boření starých nepravd o církvi a v účinném kázání Kristova poselství na úsvitu nového tisíciletí. Tuto myšlenku zopakoval zvláště naléhavě, když 15. února 2005 mluvil ke generálnímu shromáždění. Shrnul své poselství těmito nezapomenutelnými slovy: „Následující učení sv. Dominika a také mnoha dominikánských svatých, jste povoláni být učitelé pravdy a svatosti.“

Neskrýval svůj obdiv k sv. Albertovi Velikému a zvláště k sv. Tomáši Akvinskému, kterého při různých příležitostech nazval titulem „Doctor Humanitatis“, doktor lidství, neboť ve svém díle objasnil mnohé otázky vztahující se k lidské osobnosti. V hlavních dokumentech Jana Pavla lze též najít názory sv. Tomáše, zvláště pak v encyklikách *Veritas Splendor* a *Fides et Ratio*. Byl přesvědčen, že křesťanští myslitelé neúnavně využívají pevných Tomášových metod a jeho koncepce k pronikání do hloubek svaté nauky a antropologie. Během let své formace byl plně obeznámen s naukou sv. Tomáše, zvláště když studoval na Univerzitě sv. Tomáše v Římě. Na setkání s generálním shromážděním, již výše zmíněném, vzpomněl jmen některých svých profesorů, zvláště Garrigou-Lagrangea, Phillipa a Ciappiho a přiznal se, že to, co vstřebal v posluchárnách Angelica, jej nikdy nezklamalo v jeho pastorační službě. Vždycky dával najevo svou lásku ke své Alma Mater. Při různých příležitostech vyzvedával význam sv. Alberta Velikého, zvláště při návštěvě Kolína, kde je sv. Albert pohřben.

Také dával najevo svůj zájem o sv. Kateřinu Sienskou. V počátcích svého pontifikátu navštívil dům, kde se narodila a její hrob v římské Minervě Zmiňoval se o ní v katechezích, které přednášel při svých generálních audiencích, nebo když přijímal skupiny dominikánů. Shledával tuhle světici přímou žačkou sv. Dominika, žíznící po Bohu a po spáse jejích bratří. Cítil, že tajemství její neobyčejné osobnosti leží v jejím vnitřním žáru, který ji stravoval, ve vášni pro Krista a pro jeho církev. Jak je známo, prohlásil ji v roce 1999 patronkou Evropy pro její přínos k dějinám církve, pro progresivitu jejího uvažování o víře, pro její činnost ve prospěch jednoty a míru a pro její příspěvek k obnově morálních hodnot.

Od samého počátku svého pontifikátu toužil minulý papež zařadit mezi nově blahoslavené a svatořečené také mnohé členy naší rodiny jako příklady svatosti. Započal beatifikací fr. Františka Colla v roce 1979. Později blahorečil a svatořečil pěkný počet bratří a sester, z nichž někteří byli laici, jiní přináleželi k novodobým kongregacím a jiní zas pocházeli ze starých klášterů. Někteří z nich byli mučedníky, mezi nimi i dominikánští biskupové, kněží, bratři spolupracovníci, studenti a novicové a dominikánští laici nebo i lidé, kteří byli členy sdružení podporovaných řádem. Další se stali svatými prostřednictvím svých modliteb, studia a vyučování. Při této příležitosti nechci vzpomínat na ně na všechny, snad jen na dva z nich, kteří jakoby reprezentovali všechny ostatní v tom, jak se zhostili úkolu, který jim byl svěřen. Mám na mysli dva magistry řádu z počátku 20. století: fr. Hyacinta Cormiera OP, právě blahorečeného, a fr. Bonaventuru García de Paredes, pro jehož beatifikaci je nyní shromážděno vše potřebné.

Je zřejmé, že Jan Pavel II. měl zvláště rád svatého Dominika. Asi před pěti lety řekl, že pro něj byl Dominik „vzorem nejvyšší spirituality“, že církev do hloubky svým apoštolským přístupem obnovil. Na začátku svého pontifikátu navštívil papež Dominikův hrob v Boloni a celu, kde světec zemřel. Potom strávil velkou část dne v místním klášteře, v jehož skvělé knihovně pronesl řeč k univerzitním profesorům z místní oblasti.

Původně jsem neměl v úmyslu dotýkat se tématu, o kterém není tak snadné hovořit a o němž lze psát jen s vděčností, maje na paměti jeho plodnost. O tom svědčí i to, že bylo zmíněno při mnoha jiných příležitostech. Ale i tak nechci skončit tohle poselství, aniž bych nepřipomněl nabádání Jana Pavla II. k mariánské úctě projevující se v modlitbě růžence, kde oceňoval přínos řádu v průběhu staletí. To, co jsem napsal, by mělo postačit k tomu, aby Dominikovi následovníci děkovali Bohu za dar, který dal své církvi, a také nám, v životě a službě Jana Pavla II., který byl rovněž oceňován jako putující kazatel.

Fr. Carlos A. Costa, OP
magistr řádu

IDI 4/2005
přeložil Ivan František Bok